

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
FACULTATEA DE STUDII EUROPENE
ȘCOALA DOCTORALĂ “PARADIGMA EUROPEANĂ”
Cluj-Napoca, România

Rezumatul tezei de doctorat
REVOLUȚIA DIGITALĂ: EUROPA, PROMOTOR
AL NOILOR TEHNOLOGII

Coordonator științific: Prof. Univ. Dr. Nicolae PĂUN

Doctorand: Rada Cristina IRIMIE (căs. URSENA)

Cluj-Napoca

2016

CUPRINS

LISTA DE ABREVIERI.....	12
LISTA DE TABELE.....	18
LISTA DE IMAGINI.....	19
MULȚUMIRI.....	21
INTRODUCERE.....	22
CAPITOLUL 1: EVOLUȚIA REȚELELOR DE SOCIALIZARE.....	31
1.1. Istoria Internetului și revoluția rețelelor de socializare.....	31
1.1.1 Scurtă istorie și cronologie a Internetului.....	31
1.1.2. Relaționare socială: calea spre Boom-ul Internetului.....	35
1.2. Rețelele de socializare și globalizarea: măsurarea impactului.....	42
1.2.1. Teoretizarea globalizării.....	44
1.2.2. Rețelele de socializare ca instrument de informare de impact global.....	46
1.2.3. Sprijinirea democratizării în Orientul Mijlociu.....	55
1.2.4. Concluzii.....	59
1.3. Cultura spațiului cibernetic: UE versus SUA.....	60
1.3.1. Istoria spațiului cibernetic.....	61
1.3.2. Geografia culturală a spațiului cibernetic.....	63
1.3.3. Guvernanță și spațiu cibernetic: acces și interes general.....	71
1.3.4. Spațiul cibernetic: hegemonia americană și provocările digitale în UE.....	79
1.3.5. Globalizarea culturii prin Internet.....	84
1.3.6. Concluzii.....	86
CAPITOLUL 2: CADRU TEORETIC ȘI DELIMITĂRI CONCEPTUALE.....	89
2.1. Persoana din spatele codului: o abordare psihologică.....	90
2.1.1. Teoria procesării informației sociale (SIP).....	91
2.1.2. Modelul de identitate socială și efectele dezindividualizării (SIDE).....	93
2.1.3. Teoria psihologică a dreptului (de proprietate).....	96
2.1.4. Teoria schimbului social.....	100
2.1.5. Teoria penetrării sociale.....	102
2.1.6. Analiza de rețea socială.....	106
2.1.7. Trăsături de personalitate și comportament pe rețelele de socializare.....	108
2.2. Informare transfrontalieră: o perspectivă transnațională.....	111
2.2.1. Teoria globalizării și rețelele de socializare.....	111
2.2.2. Modele de menținere a păcii și rețelele de socializare.....	114
2.2.3. O istorie a războaielor cibernetice.....	117

2.3. Guvernarea Internetului: o abordare democratică	119
2.3.1. Definiții, tipuri și forme de guvernare	121
2.3.2. Guvernarea Internetului, imagine de ansamblu	128
2.3.3. Teorii și paradigme în domeniul guvernării Internetului.....	136
2.3.4. Guvernarea Internetului bazată pe infrastructură.....	149
2.3.5. Neo-Instituționalism și guvernare electronică (e-Guvernare)	152
2.3.6. Teorii postmoderne de guvernare electronică (e-Guvernare).....	154
2.4. Rețelele de socializare: O abordare comunicațională.....	156
2.4.1. Teoriile rețelelor sociale de comunicare.....	156
2.4.2. Teoria manipulării informației	158
2.4.3. Teoria mijloacelor de informare.....	161
2.4.4. Teoria bogăției informației media	163
2.5. Concluzii	165
CAPITOLUL 3: REVOLUȚIA DIGITALĂ: EUROPA, PROMOTOR AL NOILOR	
TEHNOLOGII	172
3.1. Acțiunile Uniunii Europene cu privire la guvernarea Internetului	173
3.2. Reglementarea pieței de telecomunicații europene	181
3.3. Strategia economică a Europei	189
3.3.1. Agenda Digitală pentru Europa.....	190
3.3.2. Piața Unică Digitală în cifre.....	192
3.4. Maximizarea utilizării tehnologiilor informației în administrația publică.....	196
3.5. O analiză a domeniului telecomunicațiilor în UE	203
3.6. Concluzii	205
CAPITOLUL 4: PROBLEME DE E-PARTICIPARE, E-GUVERNARE ȘI E-	
DEMOCRAȚIE ÎN EUROPA DE AZI	208
4.1. Problemele de e-Participare în Europa de azi.....	208
4.1.1. Definiția e-Participării	209
4.1.2. Rețelele de socializare, facilitator al e-Participării.....	213
4.1.3. Valoarea e-Participării în democrațiile moderne	216
4.1.4. Evoluții în e-Participare.....	221
4.1.5. e-Participare și bune practici europene.....	231
4.1.6. Concluzii.....	234
4.2. e-Guvernare: transformarea implicării guvernului la nivelul Uniunii Europene	235
4.2.1. O cale diferită spre buna guvernare.....	237
4.2.2. Servicii de e-Guvernare în Uniunea Europeană.....	241
4.2.3. Planul de Acțiune pentru e-Guvernare	254

4.2.4. Abordarea Guvernării Deschise	259
4.2.5. Concluzii	261
4.3. Probleme de e-Democrație în Europa contemporană	262
4.3.1. Cetățenii europeni și simțul comunitar	269
4.3.2. Tipuri și sectoare ale e-Democrației	270
4.3.3. e-Democrație în Europa: un cadru politic și juridic	281
4.3.4. Concluzii	292
CAPITOLUL 5: SECURITATEA INTERNETULUI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ .	294
5.1. Securitatea Internetului în Uniunea Europeană	294
5.1.1. Recomandările ENISA	295
5.1.2. Probleme de securitate în viitorul relaționării sociale	298
5.1.3. Directiva UE privind protecția datelor	301
5.1.4. Utilizarea rețelelor de socializare în UE	305
5.1.5. Concluzii și recomandări	312
5.2. Anonimitatea pe Internet: O ecuație morală	315
5.2.1. Libertatea de expresie și revoluția politică	321
5.2.2. Jurnalism anonim	323
5.2.3. Probleme de securitate în Anonimitate și Pseudonimitate	329
5.2.4. Reglementarea Anonimității pe Internet	331
5.2.5. Concluzii	334
CHAPTER 6: AGENDA DIGITALĂ PENTRU ROMÂNIA, PROGRES SPRE	
OBIECTIVELE 2020	336
6.1. Evoluția Internetului în România	336
6.1.1. Actorii Internetului în România	336
6.1.2. Colaborare interinstituțională	348
6.1.3. Statistici despre comunicare și utilizatorii de Internet	351
6.1.4. Piața românească și noutăți legate de Internet	362
6.1.5. Dezvoltarea comunicării electronice și a infrastructurii de Internet	365
6.1.6. Suport tehnic	368
6.2. Legislația Internetului în România	370
6.2.1. Legislația în domeniul e-Guvernăței în România	370
6.2.2. Legislația în domeniul criminalității informatice	387
6.3. Agenda Digitală pentru România, Progres spre obiectivele 2020	388
6.3.1. Agenda Digitală pentru România	388
6.3.2. Site-ul “Agenda Digitală pentru România”	397
CONCLUZII	418

Cuvinte-cheie: Internet, globalizare, Uniunea Europeană, rețele de socializare, e-Guvernare, e-democrație.

REVOLUȚIA DIGITALĂ: EUROPA, PROMOTOR AL NOILOR TEHNOLOGII

-Rezumat-

Înainte de comercializarea informării în masă și a companiilor din industria de divertisment așa cum sunt ele astăzi și înainte ca acestea să fie accesibile publicului larg, Internetul s-a aflat, încă de la început, în centrul interactivității sociale. La sfârșitul anilor '50, drept o inițiativă cu caracter militar, a apărut prima rețea de computere și de tehnologie a comunicării din Statele Unite ale Americii. Pe la începutul anilor '70, prima rețea finalizată, precursorul Internetului, devenise deja o realitate. Cu toate acestea, doar în cursul anilor '80 urma să apară noțiunea de relaționare socială care va deveni un fenomen cultural global așa cum îl cunoaștem și pe care îl utilizăm cu toții în 2016. Scopul acestei teze nu este doar să "navigheze" prin istoria Internetului ca instrument, ci să înțelegem ideile centrale din spatele apariției sale.

Rețelele de socializare au devenit din ce în ce mai mult o parte esențială a Internetului, ca urmare a interactivității și a naturii sociale a platformelor de relaționare socială care au dărâmat barierele geografice pentru utilizatorul mediu permițându-i, nu numai să comunice, dar și să contribuie la informarea online. Rețelele de socializare, diferite de comunicarea unidirecțională din majoritatea canalelor mass-media, reprezintă un tip de comunicare bidirecțională între utilizatori. Rețelele de socializare au făcut să renască un tip vechi de luare a deciziilor, statornicit înainte de era mass-media bazat pe comunicarea din gură în gură. Totuși, caracteristicile de mărime, anonimitate și temporaritate a Internetului încurajează noi căi de a introduce, a analiza, a

interpreta și a controla conținutul produs de mijloacelor de comunicare socială. Mai multe teorii tradiționale, cum ar fi teoria psihologică a dreptului de proprietate, teoria schimbului social, teoria penetrării sociale, cât și analiza de rețea socială printre altele, constituie unele utile pentru această teză al cărei scop este studierea și explicarea modului în care oamenii creează rețele și le folosesc pentru a-și transmite informații în cadrul Uniunii Europene. Scopul acestui studiu este furnizarea unei priviri globale asupra teoriilor care tratează subiectul Internetului și al rețelelor de socializare, inclusiv al dimensiunilor și variabilelor studiate de diferiții cercetători ai diverselor discipline, cât și al modelelor conceptuale propuse de aceștia. Rețelele de socializare nu au produs schimbări drastice doar în domeniile tehnologice, ci și în mediul academic. Teoriile sociale despre relațiile internaționale, organizațiile politice și guvernanta, abordările psihologice ale comportamentului uman și ale comunicării sociale deschid ferestre spre noile realități sociale, care trebuie să fie înțelese. Pentru a înțelege modul cum au adoptat cercetătorii aceste teorii și cum au folosit modelele tradiționale și au dezvoltat noi concepte de studiu pentru rețelele sociale, vom elabora o trecere în revistă cu abordare holistică bazată pe patru criterii menționate în cele ce urmează. Am rezumat în această teză o serie de teorii din cele patru domenii amplu afectate de evoluția rapidă a rețelelor de socializare cu scopul oferirii unui cadru de lucru comprehensiv.

Procesul social al globalizării a fost dezbătut îndelung în timpul ultimelor decenii. Criticii globalizării se axează pe restricțiile impuse guvernelor de piețele internaționale și de organizații și restricțiile societății civile globale și ale politicilor sociale. Această teză susține că rețelele de socializare au modificat evoluția globalizării și au adâncit procesul de participare civică și politică în cursul procesului de globalizare. Există mai multe căi eficiente de utilizare a Internetului ca instrument global de informare. Rețelele de socializare și instrumentele de relaționare au fost extrem de eficiente pentru schimbarea politică și socială, așa cum s-a arătat în studiile cazurilor de tensiuni politice, din Orientul Mijlociu. Teza discută modul în care utilizarea și dezvoltarea Internetului a facilitat fenomenul globalizării. În plus, vom vedea cum instrumentele rețelelor de socializare au facilitat procesul de democratizare, modul cum au afectat activismul politic și cum au reușit să reprezinte o adevărată provocare pentru societățile tradiționale din lumea arabă. Probabil, puternicul impact al rețelelor de socializare continuă să reprezinte o provocare pentru politica globală. Cu toate acestea, rămâne de văzut dacă vor deveni "forța motrice" a globalizării cu adevărat.

Înțelegerea Internetului și a spațiului cibernetic dintr-o perspectivă culturală reprezintă cheia înțelegerii și dezvoltării lumii digitale. Teza propune o examinare a spațiului cibernetic cu ajutorul explorării diferitelor aspecte culturale ale spațiului cibernetic. Spațiul cibernetic va fi

cercetat la patru niveluri culturale, fiecare dintre acestea regăsindu-se într-un tip de putere diferită. În primul rând dacă spațiul cibernetic este înțeles într-un context geografic cultural, atunci puterea cibernetică nu numai că este cuantificabilă, dar și noțiunea poate fi abordată prin experiențele oamenilor, precum în "realitate". Antropologia culturală a spațiului și geografia culturală ne pot ajuta să examinăm acest domeniu tehnic ca pe un spațiu al activităților umane centrale. În al doilea rând, când spațiul cibernetic este examinat dintr-un punct de vedere al design-ului, abordarea culturii vizuale recunoaște realitatea a două sisteme sociale diferite. Cercetarea noastră asupra conținutului vizual și asupra înțelesului lui cultural va demonstra diferențele dintre formele și codurile americane și europene. În al treilea rând, vom privi spațiul cibernetic ca pe o societate sau ca pe o "națiune digitală", în care puterea cibernetică ne dezvăluie modalitatea prin care indivizii își recunosc unii altora angajarea socială în lumea virtuală. O abordare culturală ne va furniza indicii de atitudini sociale față de Internet și politică, dar va măsura și implicarea oamenilor în politică și afaceri publice, mai ales când este vorba despre comportamentul electoral. Reiterând, cele două culturi, americană și europeană dau fiecare un ton diferit în politică. În al patrulea rând, suntem interesați de exercitarea religiei și a spiritualității în spațiul cibernetic și acest lucru ne va oferi cunoașterea impactului TIC asupra tradițiilor religioase, a credințelor și asupra indivizilor. În cele din urmă, vom trata probleme de politică internațională așa cum sunt acestea afectate de manifestarea dinamică a Internetului pe cele două continente și pe scena globală. Această abordare va demonstra eficient diferența de gândire strategică a celor două zone culturale. Considerăm că rezultatul acestei cercetări și analize va demonstra că spațiul cibernetic este stimulat de un număr de elemente sociologice, culturale și politice care personalizează utilizarea Internetului, în funcție de context.

Ritmul și amplitudinea tehnologiilor în curs de schimbare constituie o provocare constantă a structurilor sociale și nevoia unui cadru de politică eficientă devine din ce în ce mai indispensabilă. În timp ce evoluția tehnologică și tendințele pieței au impulsivat revoluția în comunicare și informație, Uniunea Europeană a jucat un rol semnificativ în crearea unui cadru eficient pentru susținerea și dezvoltarea acestui progres. În scopul normării pieței și pentru a se menține în pas cu mediul TIC (Tehnologia Informației și a Comunicațiilor) Uniunea Europeană a introdus regulamente care asigură accesul nediscriminatoriu al tuturor cetățenilor din UE și stimularea concurenței echitabile dintre companii. Oficiul Organismului Autorităților Europene de Reglementare din Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC) se ocupă în totalitate de acest aspect și a devenit o agenție de reglementare pan-europeană. În afara rolului de reglementare, strategia de creștere economică a UE include și un număr impresionant de politici și măsuri

menite să valorifice revoluția digitală. Agenda Digitală pentru Europa vizează nu numai cetățenii, ci și companiile europene pentru a profita de pe urma revoluției tehnologice. Atât scopurile curente, cât și cele inițiale, ridică ștacheta spre o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă. În cele din urmă, pentru a asigura maximizarea utilizării tehnologiilor informației, UE a sprijinit dezvoltarea comerțului electronic (e-Business) și a serviciilor publice online. Serviciile de e-Guvernare au facilitat interacționarea dintre guvern, cetățeni și companii, simplificând aspectele operațiunilor organizațiilor guvernamentale.

Teza cercetează rolul UE în mediile digitale, examinând diferite inițiative drept platforme de evoluție tehnologică în Europa. Cazurile utilizate, BEREC, DAE și inițiativele de e-Guvernare, e-Democrație și e-Participare vor furniza o analiză a serviciilor cu o evaluare prospectivă a strategiilor tehnologice implicate, în timp ce datele calitative și cantitative din fiecare caz ne vor ajuta să analizăm informațiile disponibile și să tragem concluzii despre funcționalitatea și eficiența serviciilor. Sperăm să putem evalua nivelurile de dezvoltare electronică și de adaptare online a Uniunii Europene și/sau a necesității dezvoltării ei pe mai departe. Teza discută competitivitatea tehnologică a UE și se axează pe inițiativele de politici în această direcție, furnizând informații multipolare, dar utile pentru cetățenii și companiile europene.

În prezent, Tehnologiile Informației și Comunicațiilor s-au dezvoltat atât de mult încât au amplificat procedurile politice care sunt centrale în sânul societății civile contemporane, cum ar fi participarea politică și angajarea cetățenilor. e-Participarea reprezintă un domeniu de studiu multidisciplinar, semnificativ în mai multe contexte și medii, de exemplu: democrația electronică, serviciile publice, guvernarea deschisă, rețelele de socializare deosebit de populare, etc. Teza analizează cadrul e-Participării în contextul european din ultimii 10 ani. Cercetarea noastră va explora în mod teoretic și empiric modalitatea prin care s-a obținut participarea cetățenilor cu ajutorul rețelelor de socializare și a serviciilor publice electronice. Teza analizează atât mediile culturale, cât și cele politice care favorizează dezvoltarea inițiativelor e-Participării, studiind interacțiunile de relaționare socială bazate pe inițiativele sociale și de politici publice. Ne interesează în mod special în formulările de politică publică care îmbrățișează e-Participarea și mai ales recente evoluții din domeniu, care includ un număr de inițiative de consultări pe cale electronică (e-Consultare), sondaje de opinie electronice (ePolling), legislație online (eLegislation), campanii electorale online (eElectioneering), vot online (eVoting) etc. O evaluare a exemplurilor de bună practică din implementarea politicii de e-Participare ne va ajuta să identificăm punctele forte și cele slabe ale cadrului digital. În contextul valorii sociale, ne propunem să explorăm aspectul e-Participării în contextul mai larg al scenei politice, examinând

rolul participării electronice în perioadele de criză politică. Alegând exemple bazate pe studiile de caz din formularea politicii publice din țările europene, cercetarea sugerează corelația dintre inovația electronică și provocările din politică. Cadrul a fost gândit inițial pentru a fi sustenabil pentru societățile europene și plasează cetățenii în centrul concepției sale. Se aduce totuși argumentul că interacțiunea dintre inovația din politica publică și angajarea cetățeanului necesită urmărirea atentă și studiul științific continuu.

Guvernarea electronică (e-Guvernarea) nu este numai un serviciu guvernamental de pe Internet. Natura strategică a serviciului se bazează pe obiectivul de simplificare a comunicării dintre: guvern, cetățeni și mediul de afaceri. Folosirea mijloacelor specifice TIC permite interacțiunea acestor trei categorii și poate facilita procesele și activitățile care sprijină această interacționare. Din acest motiv, e-Guvernarea încurajează buna guvernare. Deoarece natura TIC este în continuă schimbare, impactul economic și social asupra Europei este diversificat. Progresul tehnologic permanent care a dus la acceptarea din partea societății a noilor tehnologii reprezintă o schimbare majoră în ceea ce poate face TIC. Evoluțiile tehnologice majore au modificat nivelul de angajare al guvernelor în societate. Prioritatea noastră sunt societățile europene care au demonstrat niveluri diferite de implicare a guvernelor și a cetățenilor. Pentru unii cetățeni din țările UE interacțiunea cu guvernul cu ajutorul facilităților de pe Internet nu este o noutate. Cu toate acestea, atingerea aceluiași nivel de eficiență și flexibilitate pentru toți cetățenii din țările membre UE va fi dificil de realizat. Experiența serviciilor de e-Guvernare din Uniunea Europeană ne arată că dorința de a descentraliza procedurile, responsabilitatea majoră și modernizarea rolului mijloacelor electronice pot întări procesul de guvernare. Studiul nostru de caz privind Europa 2020 va evidenția schimbarea dinamică a orientării politice spre serviciile publice flexibile. Diversitatea implicațiilor e-Guvernării în Uniunea Europeană rămâne extrem de interesantă. Teza va examina problemele politice privitoare la guvernare din Uniunea Europeană, din perspectiva guvernării democratice. În plus, va urmări cât de mult succes au avut țările europene în implementarea planului de acțiune al UE. Cu scopul identificării situației prezente și a progresului obținut până acum în UE, cu privire la domeniul e-Guvernării ne-am referit în mod specific la abordarea guvernării deschise, încercând să identificăm nivelul de creativitate politică ce și-a avut originea în Inițiativa Europa 2020. Teza noastră susține că există diverse niveluri și viteze de adaptare a politicilor în cadrul UE.

Din ce în ce mai multe studii examinează corelația dintre Tehnologiile Informației și Comunicațiilor și a e-Democrației, care descrie în linii mari implicarea online a cetățenilor și participarea la politica publică pe Internet. O nouă generație de servicii electronice și-a dezvoltat

deja potențialul în rezolvarea cerințelor societăților democratice moderne din Uniunea Europeană. Teza se axează pe aspectele de e-Democrație ce sunt strâns legate de inițiativele UE și de progresul făcut de statele membre. De vreme ce UE și-a îndemnat membrii să participe mai mult la planificarea strategică a serviciilor de e-Guvernare pentru 2020, o simplă examinare cifrică a inițiativelor politice asumate nu este de ajuns în acest caz. Concentrarea asupra tipurilor de instrumente online utilizate în prezent va contribui și la identificarea problemelor care vor trebui prioritizate într-un sistem de furnizare de servicii de e-Democrație. Pe baza documentării noastre, vom folosi un cadru de lucru din patru perspective pentru evaluarea proceselor unei e-Democrații. Acest cadru implică următoarele aspecte: tipologie, legislație, securitate și provocările juridice. Tipologia ne va ajuta să înțelegem conceptul la care se referă tehnologia, ce formă de democrație se preferă și ce dimensiune a participării politice este (sau se consideră că este) mai apropiată de democrație. Legislația este importantă pentru a înțelege care reguli și reglementări orientate către cetățean sunt cuprinse în cadrul operațional și de calitate al unei e-Democrații. Securitatea este de asemenea legată în mod esențial de evaluarea de calitate a inițiativelor existente. Prin luarea în considerare a provocărilor de securitate și juridice, dorim să ne ocupăm de condițiile pentru conceperea unor metode și mai bune de mobilizare și coordonare a resurselor emergente. În cele din urmă, vom oferi o privire de ansamblu a proiectelor implementate și a proiectelor pilot de e-Democrație din Europa, care pot servi drept modele de bune practici în administrație. În concluzie, vom argumenta că există nevoia de a reflecta asupra potențialelor perspective precum și asupra perspectivelor realiste ale aplicațiilor de e-Democrație pentru a contribui la practicile democratice ale sistemului politic din UE și ale sferei publice europene.

De vreme ce succesul comercial al unei rețele sociale depinde hotărâtor de numărul de utilizatori atrași, se creează o presiune asupra furnizorilor de a încuraja design-ul și comportamentul care pot spori numărul de utilizatori și al contactelor acestora. Asemenea presiuni comerciale și sociale au condus la o serie de riscuri de confidențialitate și de securitate pentru utilizatorii rețelelor sociale. Confidențialitatea în cadrul rețelelor sociale reprezintă una dintre preocupările din această teză, dar și rolul actorilor majori, de exemplu al furnizorilor și al utilizatorilor. Teza subliniază beneficiile comerciale și sociale ale unei rețele sociale sigure și bine administrate prin prezentarea cadrului legal și politic de relaționare socială al UE.

Ca membru din Uniunea Europeană și datorită faptului că teza se susține în România, am considerat ca foarte importantă introducerea problemelor relevante pentru România, cum ar fi evoluția Internetului, a legislației pentru Internet și Agenda Digitală pentru România, pentru a sublinia eforturile depuse de țara noastră pentru alinierea la standardele europene.

TIC a creat noi și eficiente canale de schimb de informații, sporind integrarea globală. Având ca definiție o rețea de rețele, Internetul ne poate ajuta să înțelegem și să interpretăm mediul în care trăim.

Primul capitol trasează istoria Internetului, introducând momentele-cheie de la începuturi și până la fenomenul care a devenit el astăzi. Am făcut prezentarea contextului general al Internetului și al rețelelor de socializare, cât și al impactului lor la scară globală, arătând ce înseamnă spațiul cibernetic pentru Uniunea Europeană și pentru Statele Unite ale Americii, prezentând schimbările survenite în hegemonia electronică. În urma protestelor din toată lumea care au ajuns să fie cunoscute la scară globală prin folosirea rețelelor de socializare din ultimii douăzeci de ani, am examinat rolul Internetului în procesele de democratizare și globalizare, oferind exemple semnificative din Orientul Mijlociu, considerate a sta la baza progreselor ulterioare din domeniu.

Capitolul al doilea oferă o privire globală asupra teoriilor ce tratează Internetul și rețelele de socializare, inclusiv dimensiunile și variabilele studiate de diferiți cercetători ai diferitelor discipline, cât și modele conceptuale propuse de către aceștia. Rețelele de socializare nu au produs schimbări radicale doar în domeniile tehnologice, ci și în mediul academic. Teoriile sociale despre relațiile internaționale, organizațiile politice și despre guvernare, abordările psihologice ale comportamentului uman și teoriile comunicării sociale s-au adaptat noilor realități sociale care necesită o mai mare atenție. Pentru a înțelege modul cum teoriile adoptate de cercetători au folosit modelele tradiționale și felul în care au dezvoltat noi concepte pentru studiul rețelelor sociale, am elaborat o evaluare holistică a documentării bazată pe patru criterii schițate în cele patru sub-capitole. Primul sub-capitol examinează teoriile legate de abordarea psihologică a rețelelor de socializare și discută despre teorii cum ar fi: teoria procesării informației sociale ("SIP"), modelul de identitate socială și efectele dezindividualizării ("SIDE"), teoria psihologică a dreptului (de proprietate), teoria schimbului social, teoria penetrării sociale și analiza de rețea socială.

Al doilea sub-capitol propune o perspectivă transnațională, axată pe caracterul global al rețelelor de socializare prin identificarea teoriilor preluate din domeniul relațiilor internaționale. Dimensiunea socială a globalizării va fi luată în considerare pentru explicarea mișcării ideilor, informației, imaginilor și oamenilor. Natura schimbătoare a relațiilor internaționale din zilele noastre va fi analizată prin operațiunile spațiului cibernetic care trebuie planificate extrem de bine pentru asigurarea coeziunii cu obiectivele politice și militare.

Al treilea sub-capitol ne oferă o evaluare structurată a cunoașterii intelectuale orientate pe guvernare axată în mod clar pe discutarea dezvoltării cadrului e-Guvernării. Sub-capitolul evidențiază principalele elemente ale conceptului de e-Guvernare, o ierarhie a tipurilor de guvernare, cât și modalități de dezvoltare, inclusiv teorii de lucru, paradigme și studii de caz. Al patrulea sub-capitol prezintă teoriile comunicării și mijloacelor de informare dominante, teoriile rețelelor sociale de comunicare, teoria manipulării informației, teoria mijloacelor de informare și teoria bogăției informației media.

Capitolul al treilea discută de ce a devenit esențial pentru UE să abordeze guvernarea Internetului și aspectele care vor fi luate în considerare în acest scop, autoritățile publice și cadrul restrictiv al Internetului. Capitolul este împărțit, după cum urmează: primul sub-capitol se ocupă de funcția de reglementare a UE și de rolul practic al Oficiului Organismului Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC) ca organism de reglementare. Al doilea sub-capitol va cerceta strategia economică a UE axându-se pe scopurile și inițiativele Agendei Digitale. În consecință, al treilea sub-capitol va explora activitatea UE de maximizare a utilizării tehnologiei informației în cadrul statelor UE, luându-se e-Guvernarea ca exemplu al capitalizării tehnologiei. În cele din urmă, capitolul discută viziunea tehnologică a UE, cât și potențialul de inovație tehnologică, extrem de util, nu numai pentru mediul afacerilor din UE, dar și pentru cetățenii din UE.

Capitolul al patrulea evidențiază progresul, ascensiunea și potențialul serviciilor de e-Democrație, e-Participare și de e-Guvernare din Uniunea Europeană. Internetul a adus noi oportunități pentru angajarea politică, astfel încât vor fi discutate generoasele posibilități pe care le oferă TIC pentru toate sub-domeniile de e-Democrație: eParlament (eParliament), legislație online (eLegislation), eJustiție (eJustice), eMediere (eMediation), protejarea mediului cu ajutorul TIC (eEnvironment), Vot online (eVoting), consultare electronică (eConsultation), e-Participare (eParticipation), eInițiative (eInitiatives), ePetiționare (ePetitioning), eCampanie (eCampaigning), și sondaje de opinie electronice (ePolling)/eSurveying), cu concentrare asupra e-Participării. Vom discuta apoi Planul European de Acțiune din cadrul Agendei Digitale și asigurarea serviciilor de e-Guvernare. Secțiunea empirică formulează un caz de studiu care prezintă abordarea guvernării deschise care ne ajută să tragem concluzii despre planificarea UE cu privire la serviciile publice online.

Capitolul al cincilea se ocupă de problemele de protejare a datelor specifice din Uniunea Europeană, cu axare pe rolul actorilor importanți: Comisia Europeană, Parlamentul European și

Agenția Uniunii Europene pentru Securitatea Rețelelor și a Informațiilor (ENISA) în calitatea ei de voce oficială a Uniunii Europene pentru această chestiune. Capitolul menționează strategiile de contracarare a amenințărilor și recomandările pentru viitorul Internetului, al rețelelor sociale, referindu-se explicit la responsabilitatea profesioniștilor din domeniul securității informației, a guvernelor și a altor agenții de informații în adoptarea unor noi instrumente și întărirea securității pentru prevenirea riscurilor potențiale viitoare, cum ar fi atractivitatea metadatelor imaginilor, dificultatea ștergerii complete a unui cont, comunicări comerciale nesolicitate (spam), cross site scripting (XSS), viruși și viermi informatici, infiltrarea rețelelor sau hărțuirea și spionajul corporatist. Vom cerceta și contextul moral al anonimității din comunitatea electronică contemporană, sondând problemele drepturilor personale, jurnalismul sub anonim și responsabilitatea în cazurile de trolling de pe Internet, complicațiile de securitate și adaptarea reglementărilor la noua realitate.

Capitolul al șaselea semnaleză cele mai importante probleme pentru România: evoluția Internetului, legislația Internetului și Agenda Digitală pentru România, comparativ cu capitolele anterioare care aveau ca obiect central Uniunea Europeană. Capitolul trece în revistă actorii Internetului din România, colaborarea instituțională, sublinierea eforturilor puternice depuse de autoritățile române de a se adapta dispozițiilor din Agenda Digitală pentru România și de a realiza schimbări efective.

Ultima parte, concluziile, evidențiază rezultatele studiului și, în același timp, capitolul face recomandări utile pentru cercetările viitoare în baza lacunelor identificate de autor în literatura de specialitate disponibilă.

În urma analizei inițiativelor prezentate în studiile de caz, Oficiul Organismului Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC), Agenda Digitală cu referire directă asupra Pieței Unice Digitale și asupra platformei de e-Guvernare, urmate de e-Democrație și e-Participare, cu toate datele colective la dispoziția noastră, devine lesne de înțeles că direcția spre dezvoltarea tehnologică este pozitivă. Din punct de vedere al reglementării, UE a parcurs o traiectorie de schimbări instituționale care au ajutat la îmbunătățirea cadrului de reglementare în baza căruia au funcționat telecomunicațiile în Europa. A devenit clar faptul că OAREC și-a stabilit o schemă mult mai activă și dispunând de mai multe resurse pentru maximizarea accesului la rețele și servicii. Un pas important pe drumul unui Internet accesibil tuturor a fost deja făcut, deși întreaga gamă de activități pe care operatorii de telecomunicații convergenți le pot oferi rămân parțial neexploatate. Strategia economică care

presupune Agenda Digitală UE și diferitele sale obiective a fost concepută cu mari speranțe. Toate aceste elemente ne fac să spunem, după cum am observat cu ajutorul datelor statistice, că piața digitală s-a dezvoltat cu adevărat față de cadrul segmentelor de piață tradiționale (cum ar fi publicitatea tradițională sau comerțul tradițional), iar utilizarea Internetului de persoane fizice și companii a crescut.

Serviciile de e-Guvernare au fost studiate ca o formă de maximizare a utilizării tehnologice în cadrul administrației publice. În acest domeniu, progresul a stagnat prin comparație cu alte sectoare, nu numai din cauza caracteristicilor programelor informatice (softuri), dar și, prea adesea, din cauza unei lipse de disponibilitate și de încredere din partea cetățenilor. Ceea ce a devenit însă clar este că pentru exploatarea corectă și pentru dezvoltarea tuturor domeniilor digitale UE trebuie să ia foarte în serios perspectivele sectorului de telecomunicații. De asemenea, evaluarea acestor servicii care va hotărî viitorul obiectiv ar trebui să ia în considerare și mediul economic și socio-cultural în schimbare în care operează politicile UE și să nu fie conceput în afara acestuia. Uniunea Europeană ar trebui să se asigure că toate analizele își propun o agendă ambițioasă pentru a facilita pe mai departe potențialul Europei de a investi și de a inova la nivel continental și global și de a stimula creativitatea liderilor în mod corespunzător. În această teză, am cercetat o serie de perspective (politice, tehnice și de reglementare) care examinează dezvoltarea serviciilor online din cadrul unui portal guvernamental. Ne-am străduit să explorăm aspectele și tipurile lor care influențează calitatea serviciilor oferite și deci și satisfacția cetățenilor.

Europa și-a demonstrat capacitatea de a răspunde la provocările din viitor. Acest lucru este în curs de desfășurare prin seria de planuri de acțiune ambițioase create încă de la începutul secolului al XXI-lea care a condus statele europene spre era informației. Cu toate acestea, mai este încă nevoie de o abordare mai sincronizată. Viitorul Europei se află în mâinile cetățenilor ei. Inițiativele naționale au întotdeauna o importanță uriașă pentru orientarea și implementarea politicilor, dar o orientare pan-europeană coordonată va spori rolul conducător global al Europei. În același timp societățile din era informației ar trebui să fie capabile să faciliteze exprimarea voinței cetățenilor lor. Rezultatele democratice ar trebui să fie luate în considerare în contextul apariției eforturilor și finanțării serviciilor de e-Guvernare.

Continua dezvoltare a programelor de e-Guvernare pentru instruirea privitoare la serviciile publice și la companii, promovarea învățării online și eforturile orchestrate de comunicare pentru creșterea pentru sporirea gradului de informare asupra beneficiilor sociale ale e-Guvernării vor

contribui la construirea treptată a încrederii sociale care va permite e-Guvernării să se dezvolte pe mai departe în Europa.

În ultima perioadă e-Participarea s-a dezvoltat îndeajuns pentru a începe reangajarea cetățenilor în procesele democratice prin explorarea potențialului TIC în cadrul sectorului public. La nivel academic, o serie de construcții cadru ne-au ajutat să înțelegem e-Participarea, cu ajutorul celor mai familiare discipline și inițiative sociale care au abordat modelele contemporane. La nivelul practicii, s-au lansat un mare număr de inițiative de e-Participare, unele de succes, altele mai puțin. Se poate trage concluzia din această cercetare că există o activitate crescândă în domeniul e-Participării în Europa, cât și că există o serie de inițiative excepționale deja implementate și complet operaționale. Cu toate acestea, mai sunt multe oportunități de explorat și multe de făcut în cadrul cooperării și împărtășirii bunei practici între țări și regiuni, dar și între diferitele niveluri de participare (Panopoulou et al, 2009). În concluzie, utilizarea rețelelor de socializare pentru creșterea e-Participării este o modalitate valabilă și rentabilă de a stabili gradul de participare în proiectele de politici, prin promovarea lor în viața de zi cu zi a oamenilor.

Și totuși, una dintre cele mai importante provocări ale e-Participării o constituie teama speranțelor neîmplinite. Conform modelului lui Hirschman se pare că modelele de e-Participare în sine nu reprezintă soluția la problema neîncrederii publice în instituțiile politice. Participarea cetățenilor poate avea succes în promovarea loialității doar dacă utilizarea participării conduce la reformă; când participarea apare ca lipsită de sens, rezultatul este dezangajarea, pur și simplu (Hirschman, 1994). Din această perspectivă, guvernele care încearcă să implementeze e-Participarea vor reuși doar dacă disponibilitatea cetățenilor de a avea încredere în procesul e-Participării poate fi susținută și dacă sistemul are efecte notabile asupra procesului de luare a deciziilor legislative. Astfel, disponibilitatea guvernului de a duce inițiativele de e-Participare la un nivel superior ar trebui evaluate nu numai în baza planificării și implementării unor asemenea oportunități, ci, de fapt, luând în considerare rezultatul participării cetățenilor. Din acest punct de vedere, cetățenii sunt interesați doar în măsura în care participarea lor contează și este importantă. Această concluzie empirică ar trebui să constituie baza pentru considerarea pe mai departe a perspectivelor și limitărilor e-Participării. Ar trebui examinat în continuare dacă e-Participarea poate într-adevăr să implice esențial publicul și în ce moduri ar putea fi atins acest scop. Sperăm ca cercetarea prezentată în această teză va contribui la viitoare lucrări și cercetări asupra dezvoltării e-Participării și va facilita transferul de bune practici în domeniul e-Participării.

Potențialul e-Democrației a fost dezbătut îndelung la nivel internațional, odată cu amploarea pe care a luat-o rolul major al TIC în societățile contemporane. După ce Europa a descoperit necesitatea de reforme care includ agende digitale la un nivel avansat, și-a stabilit noi priorități care includ explorarea oportunităților digitale atât la nivel politic, cât și social. Statele membre ale Uniunii Europene au luat măsuri importante în calitatea lor de conducere la nivel național de descătușare a potențialului e-Democrației și au adaptat – deși cu mari diferențe de rapiditate – inițiative importante în beneficiul societăților lor civile. În această teză, am examinat o serie de inițiative conform promisiunii lor teoretice și a implementării lor practice și am fost plăcut surprinși în ceea ce privește acceptarea și mobilizarea unor țări față de participarea electronică. Cu toate acestea, am întâlnit și cerințe legale și de securitate în implementarea fermă a e-Democrației.

Cazurile de bună practică demonstrează faptul că o contribuție din partea cetățenilor care este sprijinită de activități la două niveluri de implicare, implicând atât guvernul, dar și cetățenii, poate avea consecințe reale. În viitor ne putem aștepta la o concurență mai accelerată datorată TIC între diferitele forte politice din societate și acest lucru va produce inevitabil o mai mare dezvoltare a e-Democrației. Evoluția accentuată a e-Democrației pe care o trăim prefigurează roluri, interese și actori, lucruri care nu sunt încă pe deplin bine înțelese. Posibilitatea de a influența dezvoltarea ei pentru o schimbare în mai bine va continua în viitor și ar trebui sprijinită prin studiul permanent și analizarea fenomenelor sociale.

Datorită naturii lor globale, rețelele de socializare pot influența imaginea UE pe scena lumii. De câte ori postăm pe Twitter, mesajul nostru nu ajunge doar la publicul țintă din Bruxelles, fiind primit de un public mai global care poate fi astfel implicat în mesajele răspândite. Rețelele de socializare au puterea să ne aducă lumea mai aproape; Europa are șansa să intre în contact cu populațiile care trăiesc în afara granițelor sale și chiar dacă aceștia nu vor vota pentru parlamentarii săi, aceste populații vor afla mai multe despre Europa și valorile sale.

În această teză, am dorit să reflectăm asupra principalelor considerații etice privitoare la anonimitatea online. Am dori să evităm să concluzionăm că toate comunicările anonime sau pseudonime de pe Internet ar trebui interzise sau nu. Cercetarea noastră ne-a arătat că ambianța interacțiunilor online este prea complexă pentru a trage asemenea concluzii într-o clipită. Deși dezbateră despre măsura în care ne putem păstra anonimitatea pe Internet este în plină desfășurare, probele par să atârne mai greu în favoarea anonimității conform principiilor dreptului omului adoptate la nivel internațional. Politica publică ar trebui să dezvolte mijloacele capabile să

decidă când este necesară și când nu este necesară verificarea identității și diverse mecanisme intermediare care oferă soluții cu pseudonim, dar nu cu expunere completă. Indiferent ce măsură se va lua, vor exista avantaje și dezavantaje. Continuarea cercetării empirice, a politicilor și a analizei etice este tot atât de importantă, cât și conținutul soluțiilor sugerate.

Impactul Internetului asupra oamenilor este tot mai puternic. Avantajele concurențiale ale rețelelor de socializare au evoluat și includ acum evoluțiile comerciale, relațiile publice, resursele umane și piața financiară în general. Scopul cercetării noastre a fost modul cum sunt explicate rețelele sociale și modul în care caracteristicile acestora influențează sistemele de relaționare socială specifice. În teza noastră am discutat diferitele abordări teoretice ale fenomenului reprezentat de rețelele de socializare, atât din punctul de vedere al rețelei, cât și din perspectiva mijloacelor de informare. Teoriile selectate au demonstrat cele mai predominante structuri de cercetare pe care cercetătorii le-au adoptat pentru a evidenția domeniile care au fost afectate de influența covârșitoare a rețelelor sociale. Merită remarcat faptul că teoriile sociale în ceea ce privește influența socială și abordările psihologice atunci când se referă la comportamentul utilizatorului apar pe primele locuri în cadrul de lucru.

Am examinat teorii legate de rețelele de socializare din patru dimensiuni diferite. Prima secțiune a oferit o abordare psihologică a rețelelor de socializare, a doua secțiune a oferit o perspectivă internațională a fenomenului, utilizând teorii din domeniul relațiilor internaționale cum ar fi modelele de globalizare și de menținere a păcii și am luat în considerare evoluția războiului cibernetic prin rețelele de socializare. A treia secțiune a reprezentat o evaluare a teoriilor de guvernarea Internetului, cu axarea pe arhitectura Internetului și pe instituționalism, în timp ce în secțiunea a patra ne-am ocupat de teoriile comunicării și de rețelele de socializare. Rezultatele cercetării ne-au condus la concluzia că utilizarea rețelelor de socializare implică mai mulți factori socio-psihologici, cum ar fi percepțiile mijloacelor de informare, atributele personale, limba și cultura în general și factori sistemici, cum ar fi normele de guvernare sau procedurile de luare a deciziilor. Astfel, cercetarea va trebui să includă teoriile sociale din diferitele domenii. Caracteristicile utilizatorului, mai ales în ceea ce privește percepțiile utilizatorului care demonstrează cultura online sunt variabile foarte importante pe care cercetătorii trebuie să le analizeze cu privire la rezultatele cercetării lor. Psihologia socială a furnizat o analiză esențială a interacțiunilor utilizatorului deoarece cercetătorii au dorit să examineze modul în care mediul rețelelor de socializare afectează intenția utilizatorului și viceversa. Altor zone esențiale, cum ar fi dinamica internațională, diferențele culturale și abordările sistemice, li s-a acordat o cercetare și analiză adecvate cu privire la evoluțiile rețelei sociale.

În același timp, am identificat numeroasele lacune de cercetare și am propus orientări potențiale de cercetare pentru aceste zone. Psihologia socială ne arată aspecte esențiale de cercetare care analizează factorii locali și interacțiunea mijloacelor de informare, efectul individualizării oamenilor, căile de motivare a oamenilor care utilizează rețelele de socializare care trebuie să fie implementate pe mai departe. În plus, studierea, implicarea în și utilizarea rețelelor de socializare în procedurile de menținere a păcii vor fi foarte utile unor organizații cum ar fi ONU și potențial în neproliferarea războaielor cibernetice. În plus, guvernarea Internetului și implicarea utilizatorului dintr-o dimensiune neo-instituțională necesită mai multă atenție în viitor. În cele din urmă, cercetarea viitoare este necesară pentru determinarea multiplelor atribute ale rețelelor de socializare și ale bogăției de informații pe care acestea le furnizează utilizatorilor. Cercetarea viitoare ar trebui să analizeze rețelele de socializare în mod holistic și să furnizeze răspunsuri și să sugereze modalități care să permită creșterea durabilă a pieței rețelelor de socializare în anii ce vin.

Datele privind rețelele de socializare reprezintă un nou tip de date sociale și sunt mult mai complicate decât datele teoriilor sociale. Noile teorii sociale pot fi descoperite pe baza datelor din rețelele de socializare pentru a progresa semnificativ în înțelegerea problemelor importante din cadrul rețelelor de socializare, cu toate acestea, această progresare necesită o implicare serioasă atât a informaticienilor, cât și a sociologilor (Tang et al, 2014). Științele sociale și comportamentale oferă o bună perspectivă a dezvoltării și orientărilor rețelelor pluridimensionale. Cu toate acestea, metodologia unei rețele pluridimensionale poate fi utilă pentru îmbunătățirea și dezvoltarea altor teorii și cadre generale (Pan & Crofts, 2012).

În plus, metodologia datelor online comportamentale pot autentifica interfața socială și pot informa comercianții în diferite moduri asupra felului în care își pot influența clienții. Din ce în ce mai mult, mediile universitare concep și implementează intervenții de cercetare pe rețeaua socială, pentru a afla modul în care aceste intervenții pot afecta comportamentul, cunoștințele, atitudinile și sănătatea psihologică a utilizatorului. Cu toate acestea, capacitatea de a extrage datele, informațiile personale sensibile și tiparele comportamentale ale utilizatorului reprezintă provocări și merită o analiză etică mai aprofundată. „Deoarece capacitatea fără precedent de a cerceta online prin folosirea site-urilor de rețele sociale pentru identificarea informațiilor personale sensibile privitoare la subiectul cercetat și la contactele online ale subiectului cercetătorii au nevoie de clarificări privitoare la normele etice și de reglementare aplicabile” (Ossorio, 2013). „Entitățile de reglementare au nevoie de mai multe cunoștințe despre posibilele beneficii sau prejudicii ale cercetării online prin rețelele sociale și cercetătorii trebuie să înțeleagă mai bine universul etic și

de reglementare specific astfel încât să poată concepe strategii tehnice pentru minimizarea prejudiciilor și pentru conformarea la cerințele legale” (Ossorio, 2013). Disponibilitatea datelor rămâne o problemă a sociologilor care nu sferă amânare.

Datele cerute pentru tratarea multiplelor probleme de interes pentru sociologi sunt încă dificil de pus cap la cap și a fost dificil de adunat datele observaționale ale milioane de indivizi (Tang et al, 2014). Rețelele de socializare furnizează o reprezentare virtuală a activităților utilizatorilor și le permit sociologilor să observe comportamentul social și interacțiunea a sute de milioane de utilizatori. Cercetarea viitoare nu are nevoie numai de mai multe studii pentru combinarea datelor cu studiul comportamental, dar și să adopte o analiză pluridimensională. Dacă abordările tradiționale pot adăuga o valoare limitată la subiectele de cercetare online, cercetătorii și entitățile de reglementare ar trebui să se axeze pe alte aspecte ale eticii cercetării, cum ar fi abordările rezonabile care minimizează riscurile cercetării. Mai mult, cercetătorii ar trebui să caute metode inovative de generare a transparenței acțiunii lor de cercetare.

Analiza pluridimensională a rețelilor de socializare poate oferi percepții profunde asupra fenomenului rețelilor de socializare cu impact asupra comerțului (Pan & Crotts, 2012). De aceea, implicarea informaticienilor, dar și a sociologilor în studiul mijloacelor de comunicare ar fi cu adevărat benefic pentru înțelegerea domeniului. Informatica ar trebui să utilizeze teoriile sociale pentru extragerea de date sociale și pentru a oferi instrumente interactive mai performante pentru sociologi, iar sociologia poate utiliza instrumentele de calcul și ideile specifice pentru manipularea volumului de date și dezvoltarea unor teorii sociale noi. În fond, natura socială a SNS-urilor impune noi tehnici și instrumente și promovează un nou domeniu, *social media mining* (Tang et al, 2014).

În ansamblu, teza dorește să contribuie la discuția despre legătura dintre activitatea susținută pe rețelele de socializare și teoriile sociale. În general, rețelele de socializare rămân o provocare pentru sociologi. Deși sunt disponibile de cel puțin zece ani studii relevante despre corelaționarea rețelilor de socializare și a fenomenelor sociale tradiționale din trecut, a fost și este necesară o cercetare specializată pentru furnizarea de concluzii mult mai detaliate.

Am evaluat literatura de specialitate despre cercetarea rețelilor sociale și am creat un cadru care leagă modelele de cercetare socială și adoptarea rețelilor sociale. În ceea ce privește rezultatele calitative, am făcut o trecere în revistă a celor mai semnificative teorii pentru a sublinia perspectivele cercetătorilor în domeniul rețelilor de socializare și principalele lor descoperiri care pot fi utilizate în cercetarea viitoare a acestui subiect. În ceea ce privește rezultatele cantitative,

am incorporat diferitele modele folosite de abordările mai sus menționate care completează rezumatul holistic și permite cititorilor să înțeleagă conținutul cercetării conduse în trecut și care a fost corelată cu rețelele de socializare. Mai mult, sugerăm că cercetarea viitoare în această direcție ar putea să pășească dincolo de aspectele tehnologice ale rețelelor de socializare și să incorporeze teoriile sociale, fapt care le va permite oamenilor de știință care studiază rețelele de socializare să analizeze teme semnificative din acest domeniu.

De asemenea, scopul acestei teze a fost și să ofere o privire de ansamblu a temei “Guvernarea Internetului”, să clarifice distincția dintre acest termen și acela de „e-Guvernanta (eGovernance)” și să furnizeze exemple ale modului în care prima a evoluat de-a lungul timpului și spațiului. Astfel, autorul a oferit definiții ambilor termeni de „guvernanta” și „Guvernarea Internetului”, urmate de alte aspecte importante pentru dezvoltarea lor. În ce privește “guvernanta” definițiile oferite de autor provin mai ales din domeniul științelor politice și al filozofiei, începând cu modul în care Aristotel și Montesquieu au conceput guvernanta și încheind cu vederile mai pragmatice îmbrățișate de *Institute of Governance* în 2015. Cu privire la aceste definiții, autorul a evidențiat diferența dintre „guvernanta” și „guvern”, subliniind faptul că ultimul termen reprezintă organismul cu autoritatea adecvată pentru luarea deciziilor privitoare la societate, influențând astfel metoda de guvernanta. Combinând științele politice și filozofia, autorul a adus în discuție analiza conceptului așa cum a fost el creat de Michel Foucault și care a condus în cele din urmă la termenul de „guvernamentalitate” care a fost introdus în discuție. Apoi, au fost prezentate mai multe tipuri de guvernanta, cu scopul evidențierii faptului că guvernanta nu are de-a face doar cu sfera politică, ci se poate referi și la sectorul corporatist, cel de mediu, cât și la cel al tehnologiei informației. Aceste multiple tipuri de guvernanta pot fi verificate printr-o serie de instrumente care se pot folosi diferit în funcție de domeniul de referință. Exemple de asemenea instrumente sunt „World Governance Index” (Indicatorul de Guvernanta Mondială) și „Sustainable Governance Indicators” (Indicatorii de Guvernanta Durabilă), printre altele.

Cu privire la “Guvernarea Internetului”, autorul a prezentat în mare detaliu mai multe definiții ale conceptului, dar a ales și să discute mai mult despre principiile care stau la baza Guvernării Internetului, așa cum au fost ele prezentate de Consiliul European și care trebuie respectate de toate țările, organizațiile și de toate organismele. În secolul al XXI-lea este un fapt cunoscut că Guvernarea Internetului nu mai este o chestiune controversată, ci o chestiune activă așa cum se poate vedea din provocările ei de tot felul: criminalitatea informatică, securitatea rețelelor, drepturile de autor, etc. Prin urmare, actorii care se ocupă de Guvernarea Internetului, cu

scopul asigurării represiunii unor asemenea amenințări sunt mulți și potriviți dimensiunilor amenințărilor: statul, publicul și societățile tehnice, sectorul de afaceri, organizațiile internaționale variind de la mai specializatul ICANN până la genericul PNUD, dar și persoane fizice.

În vreme ce partea teoretică descrie punctele de vedere clasice despre guvernare, doar pentru a include mai târziu și aspectele “Guvernării Internetului”, partea paradigmatică și-a propus să fie una mai practică și să prezinte, cu cazuri concrete, evoluția acestei chestiuni. În acest sens, în unele cazuri, abordarea este una cronologică, evidențiind vechile amenințări comparativ cu cele noi. Alegerea unei paradigme anume nu a fost întâmplătoare. De exemplu, în cazul Americii, autorul a prezentat parcursul a mai multor administrații în efortul lor de a privatiza și de a comercializa Internetul. În cazul Chinei, autorul a scos în evidență interferența autorităților americane în eforturile lor de a liberaliza Internetul ca un mijloc de a se asigura că prin accesul larg la Internet China Comunistă se va apropia mai mult de democrație. Un punct de vedere paradoxal a fost exprimat de paradigma rusească atunci când autoritățile ruse au încercat să copieze serverele americane pentru diferite platforme, cum ar fi Facebook și Twitter pentru a reține accesul la datele rusești doar pentru ruși. Un punct de vedere mai echilibrat a fost exprimat de paradigma Consiliului European și aici autorul a subliniat eforturile făcute de această organizație pentru a asigura accesul mărit la Internet, protejarea integrității și caracterului său deschis și o maximizare a drepturilor și libertăților de care se bucură utilizatorii de Internet.

În timp, Uniunea Europeană a fost foarte activă în cadrul Guvernării Internetului, axându-se pe obținerea unei rețele neutre și „nefragmentate” care să poată fi accesată de cât mai mulți oameni posibil. În același timp autoritățile Uniunii Europene au dovedit o oarecare șovăială față de controlul manifestat de Statele Unite asupra instituțiilor Guvernării Internetului, cum ar fi ICANN și au cerut o mai mare liberalizare a domeniului.

În acest scop, Uniunea Europeană a creat Agenda Digitală pentru Europa, ca un instrument utilizat pentru intensificarea acțiunilor Uniunii în domeniu, în speranța obținerii unei creșteri durabile în țările Uniunii. Agenda Digitală for Europa este menită să fie implementată între anii 2014-2020 și este unul dintre cei șapte piloni ai Strategiei Europa 2020 care se axează pe obiectivele de creștere pe continentul european. Scopurile Agendei sunt lupta împotriva fragmentării pe piața digitală, împotriva nivelurilor crescute de criminalitate informatică, împotriva lipsei de interoperabilitate a rețelei, a lipsei de investiții și a cunoștințelor din domeniu și a neajunsurilor rețelei curente în rezolvarea provocărilor sociale.

Viitorul Guvernării Internetului este unul interesant, statele sunt interesate să obțină cât mai mult control asupra lui (din dorința cuceririi supremației, pe de o parte, și de a se proteja pe ele însele și pe cetățenii lor în fața pericolelor informatice, pe de alta). În ciuda faptului că ICANN și-a menținut controlul asupra Internetului până acum, inițiativele lansate de Uniunea Europeană, cât și interesul crescând manifestat de state puternice (așa ca Federația Rusă sau Republica Populară Chineză, ca să nu mai vorbim de Statele Unite ale Americii), dovedesc faptul că, destul de curând, guvernarea ICANN asupra Internetului va fi contestată. În plus, contestări similare ar putea să se manifeste și între aceste state puternice, odată cu evoluția constantă a amenințărilor de securitate și să implice mai multe țări (așa cum a fost în cazul lui Snowden). În ceea ce privește amenințările de securitate, limitele lor depind doar de imaginația omenească și acest fapt apasă greu pe umerii guvernelor țărilor deoarece acestea au dovedit că nu sunt atât de vizionare în a contracara noile amenințări. Prin urmare, viitorul Guvernării Internetului depinde foarte mult de state și de mințile capabile care le conduc.

Teza a explorat Strategia Națională pentru Agenda Digitală pentru România, un document care a fost votat de Guvernul României în anul 2015 și care a început să producă efecte de atunci. Strategia a identificat patru direcții principale care sunt, de fapt, patru domenii principale care trebuie îmbunătățite în România. Aspectele cum ar fi interoperabilitatea, securitatea cibernetică, datele deschise și e-Guvernanta (e-Governance) sunt domenii specifice unde România trebuie să se alinieze la țările din Uniunea Europeană. În plus, ea trebuie să-și dezvolte infrastructura și sistemele TIC pentru educație, cultură, asistenta medicală, comerțul electronic (e-Commerce), cercetarea-dezvoltarea și inovația. Așa cum se poate vedea din paginile tezei noastre, autoritățile române au depus eforturi semnificative pentru alinierea la prevederile Agendei Digitale pentru România și pentru crearea unor schimbări reale.

Ne-am concentrat atenția și asupra influenței pe care spațiul cibernetic a avut-o asupra a două culturi precum cea americană și cea europeană. Noul fenomen al mijloacelor de informare a creat o serie de oportunități practice pentru comunitățile locale și internaționale, sporind circulația informației peste granițe. Atât SUA, cât și UE s-au angajat să-și continue eforturile instituționale pentru digitalizarea și prezervarea patrimoniului lor cultural prin crearea de biblioteci online și site-uri culturale.

A devenit evident că avantajul inovației tehnologice a contribuit la creșterea puterii cibernetică prin modelul hegemonic, afișat, în acest caz, de Statele Unite. Confruntându-se cu o multitudine de obstacole interne, Uniunea Europeană se împiedică de reglementările restrictive

care derivă din rețelele naționale. Aceleași aspecte ale organizării naționale creează forțele de globalizare din Europa, care este adesea percepută ca un fenomen influențat de America. În plus, situația din țările europene este afectată mult de prezenta puternică a statului în conservarea patrimoniului cultural. Credem că unul dintre aspectele principale ale evoluției tehnologice depinde de transformarea culturală de-a lungul anilor și că studiul tehnologiei informației nu ar trebui să evolueze fără a se ține cont de dinamica culturală.

Centrul studiului nostru este dat de recenta adoptare a politicilor axate pe tehnologie digitală în Europa, deoarece Europa a descoperit nevoia de dezvoltare tehnologică relativ recent în comparație cu SUA. Viitoare studii pot discuta viziunea și impactul social al politicilor europene bazate pe tehnologie în viitor, mai ales în domenii care – așa cum am văzut în teza noastră – au rămas în urmă în Europa.